

ÅRSBERETNING 2015

FORORD

Københavns Ældreråd er de ældre borgeres stemme i Københavns Kommune. Det er vores opgave og privilegium at tale direkte til politikerne i Københavns Kommune om ældre københavnernes forhold.

Som Ældreråd værner vi om kernevelfærden på ældreområdet, og vi reagerer, når beslutninger eller forholdene for byens ældre borgere går den forkerte vej. Det har vi i 2015 gjort i sager om eksempelvis fejlagtig medicinbehandling, afskaffelse af pensionistkort til svømmehaller og besparelser i kommunen.

Som Ældreråd skal vi også være en konstruktiv ældrepolitisk spiller i Københavns Kommune. Vi forsøger at præge den ældrepolitiske dagsorden med nye visioner og forslag, hvilket vi har gjort på områder som demens, boligformer til ældre og den kollektive trafik.

Vi udtaler os hvert år i mange forskellige sager. Fælles for vores udtalelser er, at de udtrykker vores ønske om at fremme værdier som kvalitet, tryghed og selvbestemmelse for byens ældre borgere. Vi argumenterer vedholdende for, at værdierne skal omsættes til konkrete ældrepolitiske tiltag, der gavner ældre borgere. Vi har et særligt fokus på, at tiltagene kommer de svageste ældre medborgere til gavn. De svageste ældre borgere, der bor på plejecentre eller som modtager hjemmehjælp, har sværest ved at blande sig i debatten, og her har vi som Ældreråd et særligt ansvar.

I efteråret 2016 skal der være valg til Ældrerådet i København. Vi håber, at mange ældre københavnere stiller op til valget, og at endnu flere vil stemme ved valget. Københavns ældre borgere har brug for en stærk stemme. Og København har brug for at høre de ældre borgeres stemme i debatten om, hvordan vi udvikler København til en by, hvor københavnere bor sammen på tværs af økonomiske, sociale, kulturelle, etniske og aldersmæssige skel.

Denne årsberetning omtaler nogle af de ældrepolitiske sager, som vi har arbejdet med i 2015, og som fortsat vil være på vores dagsorden i 2016.

God læselyst.

Kirsten Nissen
Formand

ÆLDREPOLITISK ARBEJDE I 2015

MÆRKESAGER

LIVSKVALITET PÅ PLEJECENTRE

København har moderne og på mange måder attraktive plejecentre. Livet på plejecentrene trænger imidlertid til et løft. Hverdagen på plejecentrene skal tage udgangspunkt i den enkelte ældre borgers sociale liv, ressourcer og behov, så borgeren som et helt menneske er i centrum. Mental sundhed er lige så vigtig som fysisk sundhed, og det skal præge rammerne for borgernes liv på plejecentre.

Det kræver både en omfattende holdningsændring og ekstra ressourcer at nå dertil.

Rådet er indstillet på at arbejde for begge dele i 2016, herunder at der kommer mere pædagogisk personale på plejecentrene.

I 2015 er der taget vigtige skridt i den rigtige retning. Det er godt, at borgere på plejecentre nu tilbydes ekstra tid med personalet gennem den såkaldt 'klippe-kortsordning'. Det er også vigtigt, at der nu kommer ekstra bemanning to timer om aftenen på plejecentre, og at der laves en forsøgsordning med weekendåbent i aktivitetscentre. Det er tiltag, som rådet bakker op.

SIKKER MEDICINHÅNDBTERING

For mange ældre borgere får ikke den rette medicin af hjemmeplejen og eller på plejecentrene. Sikker medicinhåndtering er en mærkesag, som Ældrerådet har taget op overfor Sundheds- og Omsorgsudvalget i 2015.

Rådet har konkret foreslået, at der oprettes sikre medicinrum på alle plejecentre, hvor personale i ro og fred kan forberede uddeling af borgernes medicin. Rådet har ligeledes foreslået, at alle plejecentre udarbejder og indfører entydige arbejdsgange for medicinhåndtering, og at plejecentrene laver egenkontrol som supplement til embedslægens tilsyn.

Der er efter rådets vurdering behov for at skærpe tilsynet med medicinhåndteringen, da fejlagtig medicinhåndtering har stor indflydelse på ældre borgeres livskvalitet og patient-sikkerhed.

KØBENHAVN SKAL VÆRE EN DEMENSVENLIG BY

København skal være en demensvenlig by, der skaber trygge, værdige og inkluderende rammer for de mere end 6.000 københavnere, der lever med en demenssygdom i dag. Det er Ældrerådets vision, at København bliver en by, hvor der er bred folkelig viden om demens, så viden om demens kan erstatte tabuet om demens. Naboen, butiksassistenten, buschaufføren, ældreklubben og familien skal vide, hvordan de på værdig vis støtter et menneske med demens. Læger, hjemmepleje og andre professionelle aktører i det nære sundhedsvæsen skal samarbejde langt mere om at støtte borgere med demenslignende symptomer til at blive udredt for demens, så den rette behandling kan sættes i værk. Som demensvenlig by skal byrum og offentlige institutioner i København indrettes med tydelige skilte og symboler, og tilbud til borgere med demens og deres pårørende skal være baseret på forskning og faktisk viden. Visionen om København som demensvenlig by skal udfoldes yderligere i 2016, og den er blevet sat på rådets dagsorden i 2015 som

et resultat af rådets arbejde de sidste to år for, at demensområdet kommer højere op på den politiske dagsorden i København.

Rådet er tilfreds med, at der i 2015 er vedtaget en visionær og professionel demenshandleplan i København. Rådet beklager dog, at der ikke er afsat midler til handleplanen og vil fortsat i 2016 arbejde for, at planen bliver finansieret.

DEMENSUDREDNING ØGER LIVSKVALITETEN

Borgere med demens kan leve en tryk, værdig og meningsfuld tilværelse i mange år, hvis de får den rette demensfaglige behandling. Forudsætningen for at få en målrettet medicinsk og personcentreret demensfaglig behandling er dog, at borgeren har en præcis demensdiagnose.

I dag har over 60 procent af københavnere med demenslignende symptomer ikke en diagnose svarende til 3.500 borgere. Disse borgere er enten ikke i behandling eller kan ikke være sikre på, at de får den rette behandling.

Let og hurtig adgang til demensudredning har høj politisk prioritet for Ældrerådet, fordi livskvaliteten for en borger med demens afhænger af, om borgeren får den rette behandling. Det skal efter rådets vurdering være lige så naturligt at reagere på en mistanke om demens som på en mistanke om kræft. Det kræver dog, at sygdommen aftabuseres, og at blandt andre pårørende og praktiserende læger reagerer, når en person for eksempel begynder at få svært ved at huske og finde vej.

Rådet ønsker, at der sættes ind med kompetenceudvikling og lokale kampagner, som oplyser personale, borgere og læger om fordele ved en demensudredning, så langt flere borgere får klar besked på, om de har en demenssygdom.

VI SKAL PASSE PÅ DE PÅRØRENDE TIL BORGERE MED DEMENS

Hele familien påvirkes, når et familiemedlem får en demenssygdom. Det er en psykisk, social og fysisk belastning at være pårørende til et menneske med demens. Det er hårdt at være vidne til, hvordan et nært familiemedlem eller en livslang ven gradvis forandrer sig til et menneske, man ikke kan genkende. Eller ikke bliver genkendt af.

Forskning viser, at pårørende til borgere med kroniske sygdomme har 68 procent højere risiko for sygdom og dødelighed, hvilket understreger vigtigheden af, at vi som samfund passer på de pårørende til borgere med demens – og andre alvorlige kroniske sygdomme.

Ældrerådet ønsker, at der i København indføres en ny tværfaglig pædagogisk, psykologisk og sundhedsmæssig rådgivning til pårørende til borgere med demens. Vi kalder det for PPSR-ordning. Ordningen skal udover rådgivning også tilbyde pårørende uddannelse, supervision og aflastning. PPSR skal sikre en helhedsorienteret og koordineret indsats, der tager afsæt i ressourcer og behov hos den enkelte familie.

Ordningen skal sikre, at pårørende både kan få støtte og vejledning i at leve som pårørende til en person med demens, og at pårørende samtidig kan få frirum til at være sig selv og gøre ting, som den enkelte finder er vigtige og givende.

DEN ÆLDREMEDICINSKE PATIENT ER SÅRBAR

Mange ældre borgere lider af flere kroniske sygdomme på samme tid, og får ikke den helhedsorienterede behandling på hospitaler, som de har behov for.

Ældrerådet har i 2015 arbejdet for, at den ældre medicinske patient bliver betragtet som

en særlig målgruppe i Region Hovedstadens nye politiske og administrative sundhedsaftaler med kommunerne, og at der er den nødvendige geriatriske kompetence til stede såvel i det nære sundhedsvæsen som på hospitaler i regionen. Rådet har blandt andet arbejdet for, at det Tværsektorielle Udredningsprojekt på Bispebjerg Hospital udbredes til flere hospitaler og ikke mindst, at Københavns Kommune forsat støtter projektet, der kommer mange ældre borgere til gode.

BIBLIOTEKERNE SKAL HUSKE PÅ DE ÆLDRE BORGERE

2015 har medført en omfattende ændring af strategien for bibliotekerne i Københavns Kommune. Det er en strategi, hvor selvbetjening og digitalisering er i højsædet, og hvor ældre borgere risikerer at få vanskeligere adgang til bibliotekernes tilbud.

Ældrerådet har argumenteret for, at ældre borgere skal betragtes som en særlig målgruppe i biblioteksstrategien, hvilket er blevet hørt af såvel politikere som de ansvarlige for gennemførelsen af biblioteksstrategien. Rådet har udtalt sig principielt om den nye biblioteksstrategi og holdes orienteret om strategiens virkning og effekt.

VISIONER FOR BYENS ÆLDREBOLIGER

Ældrerådet har i flere år bakket op om, at nogle af de utidssvarende ældreboliger bruges til andre formål. I 2015 har Rådet kaldt på politisk opbakning til, at der laves en visionær plan for, hvilke nye typer af boliger til ældre borgere, der skal bygges som supplement til de nuværende ældre- og plejeboliger:

Om et par år vil der ikke være tilstrækkeligt med tidssvarende, handicapvenlige ældreboliger, og der er derfor brug for at udvise rettidig omhu og udarbejde en plan for fremtidens ældreboliger. Rådet argumenterer blandt andet for, at der bygges nye tidssvarende og handicapvenlige ældreboliger og seniorbofællesskaber i forskellige varianter til forskellige målgrupper af ældre borgere. Rådet ønsker ligeledes, at kommunen ser på, om og hvordan der kan investeres i, at ældre kan blive boende i deres eksisterende bolig. Rådet er tilfreds med, at det i 2015 blev besluttet at lave seniorbofællesskab på det kommende plejecenter på Sølund. Rådet ser beslutningen som udtryk for, at flere lignende nye boligformer til ældre borgere kan være på vej.

DEN KOLLEKTIVE TRAFIK SKAL VÆRE MERE ÆLDREVENLIG

Den kollektive trafik bliver stadig mere effektiv. Det er fint. Rådet har fire konkrete forslag til, hvordan den også bliver mere ældrevenlig.

Den kollektive trafik skal være mere ældrevenlig, så den kan understøtte kommunens ældrepolitiske mål om, at ældre borgere skal være aktive medborgere, der mestrer egen hverdag og klarer sig selv længst muligt i eget hjem.

I dag skal mange ældre gå langt for at komme til nærmeste kollektiv trafik, og mange skal igen gå langt fra bussen eller metroen til ældrerelevante rejsemål som borgerservice, genoptræningscentre, aktivitetscentre, hospitaler m.m. Besværlige transportmuligheder afholder nogle ældre fra at gå ud og medvirker til, at nogle ældre borgere bliver ensomme og isolerede i deres bolig.

Ældrerådet mener, at man maksimalt kan forvente, at en ældre borger kan gå 400 meter til og fra nærmeste bus, tog eller metro, og rådet har med afsæt heri formuleret fire principper for den ældrevenlige kollektive trafik. Rådet tager principperne med til repræsentanter for de politiske partier, ligesom principperne vil præge rådets arbejde med den kommende høring om Bynet 2019.

SAGER UNDER OVERVÅGNING

TILSYN OG MEDICINHÅNDTERING PÅ PLEJECENTRE

Ældrerådet har i 2015 udtalt kritik af, at der både i embedslægens og de kommunale tilsynsrapporter konstateres alvorlige fejl og mangler på plejecentre, som i nogle tilfælde indebærer risiko for borgeres sikkerhed. Embedslægen konstaterede i 2014 alvorlige fejl og mangler i medicinhåndteringen på 16 procent af byens plejecenter. Det er væsentligt over landsgennemsnittet på 6 procent.

Rådet har opfordret Sundheds- og Omsorgsudvalget til at tage politisk ansvar for, at disse forhold bringes i orden og finder det hensigtsmæssigt, at udvalget nu skal orienteres halv-årligt om udviklingen af medicinhåndteringen på plejecentrene og i hjemmeplejen.

Ældrerådet er ligeledes kritisk over for, at der ifølge tilsynsrapporterne er mange plejecentre, som ikke systematisk inddrager borgernes ressourcer i dagligdagen. Rådet vil i 2016 følge tilsynsrapporterne nøje.

ANTAL AFLØSERE OG FORSKELLIGE HJÆLPERE I BORGERS HJEM

Ældre borgere, der modtager hjælp til personlig eller praktisk pleje, oplever ofte, at der kommer mange forskellige hjælpere i deres hjem. Det har været et gennemgående problem de seneste år, og Ældrerådet holder et øje med udviklingen. Rådet vurderer, at en fast hjælper eller et fast team af hjælpere er altafgørende for, om en borger oplever kvalitet og tryghed i hjemmeplejen.

Indtil problemet med et højt antal vekslende hjælpere i en borgers hjem er løst, har Ældrerådet foreslået, at en borger får tildelt 10 minutters ekstra hjemmehjælp, hvis der kommer en afløser hjem til borgeren. Det er et budskab, som rådet forfølger i 2016.

HØRINGER

Ældrerådet er Borgerrepræsentationens rådgiver, og skal høres i alle sager, der vedrører ældre borgeres forhold i København. Ældrerådet har i 2015 haft 33 sager i høring. Dertil kommer 35 tilsynsrapporter fra Embedslægen og 51 fra BDO KR.

Embedslægen laver årlige tilsyn med de sundhedsfaglige forhold på landets plejehjem, herunder medicinhåndteringen. BDO KR fører tilsyn på plejehjemmene, hjemmeplejen, hjemmesygeplejen og midlertidige opholdspladser, hvor der blandt andet er fokus på kvaliteten af ydelserne til borgerne, om borgere modtager de ydelser, som han eller hun har krav på, og om ydelsen leveres på måde, som stemmer overens med de politiske beslutninger på ældreområdet.

Ældrerådet modtager de fleste høringssager fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, og rådet ønsker at blive hørt i flere sager fra andre forvaltninger og politiske udvalg. Det vil sikre, at rådets rådgivning bringes i spil i endnu flere dele af kommunens virke i udviklingen af ældrepolitikken.

Gennem høringssvar forsøger rådet at medvirke til, at hensyn til ældre borgere indtænkes i relevante kommunale tiltag, og at værdierne fra kommunens ældrepolitik efterleves i andre politiske udvalgs arbejde. I bilag 2 er en liste over høringssager i 2015 fordelt på forvaltninger.

SAMARBEJDE MED BORGESTRE OG POLITISKE UDVALG

Ældrerådet har i 2015 videreudviklet dets kontakt til politikere på Københavns Rådhus. Formandskabet mødes regelmæssigt med Sundheds- og Omsorgsborgmesteren, og rådet har to fastlagte møder med Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Rådet har i 2015 deltaget i Socialudvalgets indledende budgetmøde i februar og i Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetseminar i marts. På disse møder fremsætter rådets dets budgetønsker og syn på forvaltningernes forslag til effektiviseringer det kommende år:

Ældrerådet mødtes igen i november med Sundheds- og Omsorgsudvalget, hvor rådet præsenterede politikerne for tre af rådets vigtigste ældrepolitiske mærkesager: demensområdet, ny plan for fremtidens ældreboliger og kritik af usikker medicinbehandling.

Derudover mødes rådet med borgmestere og politikere efter behov, hvilket repræsentanter for rådet også har gjort i 2015. Ældrerådet ønsker at styrke samarbejdet med de politiske udvalg og foreslår derfor, at det skrives ind i vedtægterne for Ældrerådet i Københavns Kommune, at rådet skal have et årligt møde med alle Borgerrepræsentationens stående udvalg (undtagen Børne- og Ungdomsudvalget), dog to årlige møder med henholdsvis Sundheds- og Omsorgsudvalget og Socialudvalget. Forslaget om vedtægtsændringer er sendt i høring i slutningen af 2015.

KONFERENCER OG MØDER 2015

ÆLDRE RÅDETS INTERNE MØDER OG SEMINARER

ORDINÆRE ÆLDRE RÅDSMØDER

Ældrerådet holder dets ordinære møder på Københavns Rådhus. Rådets dagsordener og referater er offentligt tilgængelige på kommunens og på rådets hjemmeside. Det er målet, at rådets referater i 2016 skal offentliggøres på kommunens hjemmeside på lige fod med andre politiske udvalg og råd i kommunen.

Ældrerådet holder et ordinært møde månedligt, dog med undtagelse af juli. I 2015 faldt møderne på følgende dage: 21. januar, 18. februar, 25. marts, 29. april, 27. maj, 17. juni, 26. august, 23. september, 28. oktober, 18. november og 16. december.

EKSTRAORDINÆRE ÆLDRE RÅDSMØDER

Den 24. februar holdt rådet ekstraordinært rådsmøde om temaet: 'Ældre puljen i Københavns Kommune'. Den 8. april holdt rådet endnu et ekstraordinært rådsmøde om temaet: 'Større boligindsatser i SUF i 2015'.

FAGUDVALGSMØDER

Ældrerådets fagudvalg har som deres primære opgaver at forberede høringssvar på rådets vegne og at forberede sager, som Ældrerådet skal tage stilling til. Fagudvalgene mødes i mødelokaler i forvaltningens bygning i Sjællandsgade 40.

Repræsentanter for forvaltningen deltager ofte på fagudvalgenes møder for at fremlægge en sag, som udvalget siden drøfter, eller for at orientere om udviklingen i en sag, som har fagudvalgets interesse. Flere forvaltningsrepræsentanter beder også om at mødes med et fagudvalg for at få en tidlig dialog om en konkret sag.

Der har således været oplæg om Demenshandleplan, Bibliotekspakken, Praksisplan, Administrative sundhedsaftaler, §79-midler, Seniorrådgivning, Rehabiliterings- og udredningsforløb, Analyse af fast hjælper i hjemmeplejen, Arkitektkonkurrence for Fremtidens Sølund, Nyt koncept for kommunale tilsyn, Brugerundersøgelser 2014, Moderniseringsplan, Projekt Skærmbesøg og mange flere. Udvalgene mødes som regel én gang månedligt.

RÅDETS INTERNE ARBEJDSSEMINAR OM DEMENS OG ÆLDRE RÅDSVALG

Den 19. og 20. oktober holdt Ældrerådet en intern arbejdskonference på Kongrescenter Conventum i Helsingør. Det var en konference med fagligt stærke oplæg og politisk paneldebat om demensområdet, og samtidig en konference, der blev startskuddet for rådets forberedelser til valget til ældrerådet i efteråret. Konferenceprogram er i bilag 3. Rådet takker Gunhild Waldemar, professor og leder af Nationalt Videnscenter for Demens, Jorry Højer, Landsformand for Parkinsonforeningen og Nis Peter Nissen, direktør i Alzheimerforeningen, for fagligt stærke oplæg.

Rådet takker ligeledes politikerne fra Regionsrådet og Borgerrepræsentationen for engageret debat om demensudredning: Per Seerup Knudsen (A), Andreas Keil (A), Finn Rudaizky (O) Michael Gatten (V), Klaus Mygind (F) og Susanne Møller (suppleant for C).

ÆLDREPOLITISKE KONFERENCER

Repræsentanter for Ældrerådet har i 2015 deltaget i 14 ældre- og sundhedspolitiske konferencer arrangeret af KL, Danske Ældreråd, Nordens Velfærdscenter, Gerontologisk Selskab, Nationalt Videnscenter for Demens og Nordisk Råd. Konferencerne er nævnt i bilag 4.

EKSTERNE SAMARBEJDER OG KOMMUNALE ARBEJDSGRUPPER

EKSTERNE SAMARBEJDER

DANSKE ÆLDRE RÅD

Københavns Ældreråd er medlem af landsorganisationen Danske Ældreråd, som repræsenterer alle landets 98 folkevalgte ældreråd. Organisationen fik i 2014 hædersprisen 'Open Government Awards', som uddeles af det internationale partnerskab Open Government Partnership. Prisen hædrer de bedste offentlige initiativer for borgerinddragelse i partnerskabets 64 medlemslande. Prisen blev overrakt til Danske Ældreråd ved en ceremoni i FN-bygningen i New York med deltagelse af præsident Barack Obama og daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt. I 2015 blev Danske Ældreråd kåret som best-practice i et studie om borgerinddragelse i Europa.

Kirsten Nissen er valgt til bestyrelsen for Danske Ældreråd som repræsentant for København, Frederiksberg og Bornholm. Kirsten Nissen er politisk tovholder på Danske Ældreråds arbejde på demensområdet.

REGIONSÆLDRE RÅD

Regionsældrerådet er ikke lovgivningsmæssigt fastsat, men har fungeret som samarbejdsforum siden 2006. Regionsældrerådet består af repræsentanter for ældrerådene i alle Region Hovedstadens kommuner og skal samarbejde med Region Hovedstaden om at fremme ældre borgeres interesser på de områder, der hører under regionen, primært sundhedsvæsenet. Bent Johansen fra Københavns Ældreråd blev i 2015 formand for regionsældrerådet.

Møderne holdes på Regionsgården i Hillerød, og der deltager i reglen 60 ældrerådsmedlemmer. Der blev i 2015 holdt fire møder i Regionsældrerådet. Københavns Ældreråd har 12 repræsentanter med til møderne.

7-BY MØDER

Siden 1997 har der været et årligt møde mellem ældrerådsrepræsentanter fra fem byer: Odense, Aalborg, Aarhus, København og Frederiksberg. Dette samarbejde har siden 2010 været udvidet med Randers og Esbjerg, således at det er repræsentanter fra ældrerådene i de syv største byer i landet, der mødes. Ældrerådene er på skift værter for møderne, som har til formål at skabe videndeling om udviklingen på ældreområdet.

Københavns Ældreråd var vært for mødet i 2015, der fandt sted den 17. marts. Ældrerådet havde sammensat et program med faglig tyngde og ældrepolitisk inspiration med oplæg af overborgmester Frank Jensen, Sundheds- og Omsorgsborgmester Ninna Thomsen samt repræsentanter for KL og FOA og eksperter fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Der var 47 deltagere i årets 7-By Møde. Programmet kan ses i bilag 5.

MALMØ

Det mangeårige samarbejde med Den Centrala Pensionärsorganisation i Malmø og

ældrerådene i Frederiksberg og Københavns kommuner er blevet videreført af Ældrerådet i 2015. Dette års møde blev arrangeret af Frederiksberg Ældreråd og fandt sted den 22. oktober. På dagsordenen var blandt andet rundvisning på plejecenter Kastanje-haven samt oplæg om Frederiksberg Kommunes Ældrepolitik og modernisering pleje-centre.

FOLKEBEVÆGELSEN MOD ENSOMHED

Københavns Ældreråd deltager via Danske Ældreråd i Folkebevægelsen mod Ensomhed, der består af mere end 60 organisationer, foreninger, skoler, kommuner og virksomheder. Folkebevægelsen vil tale om ensomhed, så det ikke længere er tabuiseret, og bevægelsen vil hjælpe folk med at mødes, så ensomheden brydes. Målet er at halvere antallet af ensomme danskere inden 2020. Ældrerådet er repræsenteret ved Hjørdis Espensen .

KOMMUNALE ARBEJDSGRUPPER

FØLGEGRUPPEN FOR MOZARTS PLADS

Ældrerådet deltager i følgegruppen for Mozarts Plads, som er etableret af Teknik- og Miljøforvaltningen. Rådets repræsentant arbejder for, at byrummet indrettes ældrevenligt. Det er Gylna Guldbrandsen, der deltager i følgegruppen på Ældrerådets vegne.

FREMTIDENS SØLUND

Ældrerådet har deltaget i en række workshops og møder om Fremtidens Sølund, der skal være et velfærdsteknologisk modelplejehjem. Ældrerådet har udpeget Kirsten Nissen til at sidde i dommerkomiteen for arkitektkonkurrencen.

FØLGEGRUPPE OM PLEJECENTER FØLAGER

Ældrerådet har i 2015 været repræsenteret ved Bente Hansen i en følgegruppe om byggeri af et nyt alment plejecenter for blinde og svagtseende i Valby, Plejecenter Følager. Dette arbejde fortsætter i 2016.

ÆLDRE RÅDETS ORGANISATION

ORGANISATION I UDVIKLING

Københavns Ældreråd blev etableret i november 2012. Det er første gang, siden ældrerådene blev nedsat ved lov i 1997, at København har ét samlet ældreråd. Ældrerådet er i en fortsat proces, hvor rådet i stigende grad konsoliderer sig som ét samlet ældreråd for København.

FORMANDSKAB

Rådets formandskab mødes cirka hver tredje uge for at forberede møder i Forretningsudvalget, håndtere henvendelser til rådet, drøfte kursusansøgninger m.m. Formandskabet er blevet skiftet ud i 2015, da tidligere formand Ulla Skærved udtrådte af rådet i april og Arvin Storgaard trådte tilbage som næstformand. Kirsten Nissen blev valgt som ny formand for rådet på Forretningsudvalgets indstilling og Bente Hansen som ny næstformand.

FORRETNINGSUDVALG

Forretningsudvalget består af rådets formandskab og fagudvalgenes formænd. Forretningsudvalget forbereder ældrerådsmøder og har ansvar for koordinationen af det ældrepolitiske arbejde i rådets fagudvalg. Forretningsudvalget er dermed et forum, hvor den ældrepolitiske vinkel i fagudvalgenes arbejde og indstillinger til Ældrerådet drøftes og skærpes.

Ved udgangen af året bestod Forretningsudvalget af: Kirsten Nissen (formand), Bente Hansen (næstformand, Omsorgs- og Boligudvalg), Bent Johansen (Sundhedsudvalg og Regionsudvalg), Merete Raaschou (Budgetudvalg), Per Schrader (Kultur- og Fritidsudvalg) og Svend Aage Sørensen (Trafik- og Miljøudvalg).

FAGUDVALG

Ældrerådet har seks fagudvalg, der skal forberede ældrepolitiske indstillinger til Ældrerådet på deres respektive ressortområde. De seks fagudvalg har nedsat sig med formand og næstformand og mødes som regel en gang om måneden. De seks fagudvalg er:

- Budgetudvalget
- Kultur- og Fritidsudvalget
- Omsorgs- og Boligudvalget
- Regionsudvalget
- Sundhedsudvalget
- Trafik- og Miljøudvalget

ARBEJDSGRUPPER

Udover fagudvalgene nedsætter rådet arbejdsgrupper, som arbejder med specifikke opgaver eller ældrepolitiske målsætninger. En fast arbejdsgruppe på tre medlemmer gennemgår tilsynsrapporter fra Embedslægen og BDO KR. I 2015 har der været nedsat ad hoc-arbejdsgrupper til at planlægge Ældrerådets interne arbejdskonference, forberedelse af 7-By Mødet i København, produktion af reklamefinansieret præsentationsfolder og en arbejdsgruppe, der skal komme med forslag til planlægning af ældrerådsvalget i 2016.

MEDLEMMER AF ÆLDRE RÅDET

Ældrerådet bestod ved udgangen af 2015 af følgende medlemmer:

Kirsten Nissen (formand), Bente Hansen (næstformand), Arne Bjørn Nielsen, Arne Mikkelsen, Arvin Storgaard, Benna Lis Jacobsen, Bent Johansen, Birgitte Vind, Gylna Guldbrandsen, Hanne Simonsen, Hjørdis Espensen, Hubert Bodholdt, Jette Ruth Nielsen, Johnn Lagermann, Jørgen Melskens, Knud Johnsen, Lise Helweg, Merete Raaschou, Mona Sillemann, Per Schrader, Sven Frøik-Petersen, Svend Aage Sørensen, Steen R. Jeppson, Tina Nørløv (orlov) og Torben Knud.

NYE MEDLEMMER AF ÆLDRE RÅDET

Steen R. Jeppson blev medlem af Ældrerådet i april, og Hubert Bodholdt blev medlem i august 2015.

UDTRÅDT AF ÆLDRE RÅDET

Ulla Skærved trådte ud af Ældrerådet i april 2015 og Else Stenbak i august 2015.

SEKRETARIATSBETJENING

Ældrerådet bliver sekretariatsbetjent af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Ældrerådets sekretariat er organisatorisk placeret i forvaltningens Ledelsessekretariatet på Rådhuset og har kontor i Sjællandsgade 40. Sekretariatet ledes dagligt af en ældrepolitisk konsulent og en administrativ medarbejder. Rådets formand er sekretariatets ældrepolitiske chef, mens sekretariatschefen er sekretariatets administrative chef. Den nærmere beskrivelse af sekretariatets opgaver og referenceforhold er beskrevet i notat af 21. maj 2015.

BILAG

BILAG I MEDLEMMER AF ÆLDRERÅDETS FAGUDVALG 2014

Ved udgangen af 2015 var medlemmerne fordelt som følger på fagudvalgene.

BUDGETUDVALG

Merete Raaschou (formand), Arne Mikkelsen, Arvin Storgaard, Bent Johansen, Kirsten Nissen, Steen R. Jeppson og Torben Knud.

KULTUR- OG FRITIDSUDVALG

Per Schrader (formand), Merete Raaschou (næstformand), Bent Johansen, Jette Ruth Nielsen, John Lagermann, Jørgen Melskens, Svend Aage Sørensen og Torben Knud.

OMSORGS- OG BOLIGUDVALG

Bente Ketty Hansen (formand), Lise Helweg (næstformand), Arne Bjørn Nielsen, Hanne Simonsen, Jette Ruth Nielsen, Jørgen Melskens, Kirsten Nissen, Merete Raaschou, Mona Sillemann og Tina Nørløv (orlov).

REGIONSUDVALG

Bent Johansen (formand), Arne Bjørn Nielsen, Arne Mikkelsen, Benna Lis Jacobsen, Birgitte Vind, Gylna Guldbrandsen, Kirsten Nissen, Knud Johnsen, Lise Helweg, Mona Sillemann, Per Schrader og Tina Nørløv (orlov).

SUNDHEDSUDVALG

Bent Johansen (formand), Per Schrader (næstformand), Benna Lis Jacobsen, Bente Ketty Hansen, Gylna Guldbrandsen, Hanne Simonsen, Hubert Bodholdt, Jette Ruth Nielsen.

TRAFIK- OG MILJØUDVALG

Svend Aage Sørensen (formand), Knud Johnsen (næstformand), Arne Bjørn Nielsen, Arvin Storgaard, Birgitte Vind, Hjørdis Espensen, Jette Ruth Nielsen og Sven Frøik-Petersen.

BILAG 2

HØRINGER I 2015

SUNDHEDS- OG OMSORGSFORVALTNINGEN (21 HØRINGER)

Moderniseringsplan 2015 (januar 2015)
 Sundhedspolitik: Nyd livet, københavn (februar 2015)
 Ældrepolitik: Lev Stærkt - Hele Livet (februar 2015)
 Brugerundersøgelse 2014 (april 2015)
 Magtanvendelse 2014 (april 2015)
 Effektiviseringsforslag og budgetønsker 2016 (april 2015)
 Hospitals- og psykiatriplan 2020 (april 2015)
 Opsamling på den indledende borgerinddragelse og fastlæggelse af de overordnede rammer for arkitektkonkurrence for Fremtidens Sølund (maj 2015)
 Handleplan for demensindsatsen i Københavns Kommune 2015-2018 (maj 2015)
 Revision af retningslinjer for §79-midler (juni 2015)
 Budget 2016, Sundheds- og Omsorgsudvalget (juni 2015)
 Konkurrenceprogram for Fremtidens Sølund (august 2015)
 Københavns Kommunes høringssvar vedrørende Praksisplan 2015-2018 (september 2015)
 Modernisering af plejecentret Huset William (oktober 2015)
 Midlertidig ommærkning af ældreboliger (oktober 2015)
 Borgerrådgiverens beretning 2014 (oktober 2015)
 Tilsynsredegørelse 2014 (oktober 2015)
 Sundheds- og Omsorgsforvaltningens kvalitetsstandarder: Ældre i København (november 2015)
 Fremtidens hjemmehjælp: Udrednings- og rehabiliteringsforløb (december 2015)
 Nyt koncept for kommunale tilsyn 2016 (december 2015)
 Indledende høring: Værdighedsmilliarden (december 2015)

SOCIALFORVALTNINGEN (4 HØRINGER)

Revision af gældende sagsbehandlingsfrister for tilskud til folkepensionister (februar 2015)
 Udvikling af misbrugsområdet (maj 2015)
 Revideret handleplan til Københavns Kommunes handicappolitik (september 2015)
 Socialforvaltningens kvalitetsstandarder: Hjælp i hverdagen (november 2015)

KULTUR- OG FRITIDSFORVALTNINGEN (5 HØRINGER)

Omlægning af lydavisen (april 2015)
 Pris for årskort til grøn tid i Københavns Kommunes svømmehaller (april 2015)
 Bibliotekspakken 'Styrk Borgerne' (maj 2015)
 Udkast til kultur- og fritidspolitik (maj 2015)
 Frister for sagsbehandling for tilskud til folkepensionister (juni 2015)

ØKONOMIFORVALTNINGEN (2 HØRINGER)

Forslag til kommuneplan 2015 (april 2015)
 Forslag til Københavns Kommunes Budget 2016 (august 2015)

**BILAG 3
PROGRAM FOR KØBENHAVNS ÆLDRE RÅDS
ARBEJDSKONFERENCE 2015**

MANDAG DEN 19. OKTOBER: DEMENS

- Kl. 10.00 Barrierer for Demensudredning**
Gunhild Waldemar, professor, overlæge, dr.med., leder af Nationalt Videnscenter for Demens.
'Hvilke barrierer er der for, at alle borgere med symptomer på demens får en hurtig demensudredning i København?'
- Kl. 11.00 At være pårørende til en borger med Parkinsons Syge**
Jorry Højer, Landsformand for Parkinsonforeningen.

'Hvordan er det at være pårørende til en borger med Parkinsons Syge, og hvordan arbejder foreningen for at sætte støtte til pårørende på dagsordenen?'
- Kl. 12.00 Frokost**
- Kl. 13.00 At være pårørende til en borger med demens**
Nis Peter Nissen, direktør, Alzheimerforeningen.

'Hvad er det særlige ved at være pårørende til en borger med demens? Hvilke forventninger kan samfundet med rimelighed have til pårørende til borgere med demens?'
- Kl. 14.00 Politisk paneldebat om demensudredning**
Paneldeltagere: Fra Regionsrådet – Region Hovedstaden: Per Seerup Knudsen (A).
Fra Københavns Borgerrepræsentation: Andreas Keil (A), Finn Rudaizky (O)
Michael Gatten (V), Klaus Mygind (F) og Susanne Møller (suppleant for C).

Paneldebatten foregår som følger: Indledende oplæg fra politikere,
1. Spørgerunde fra Det faglige panel, 2. Spørgerunde fra Ældrerådets medlemmer og Afsluttende bemærkninger.
- Kl. 16.00 Pause**
- Kl. 16.30 Kunstrundvisning**
- Kl. 17.30 Indkvartering**
- Kl. 19.00 Middag**
- Kl. 20.30 Underholdning**

TIRSDAG DEN 20. OKTOBER: ÆLDRE RÅDSVALG OG VEDTÆGTER

Kl. 9.00 Vedtægter for Københavns Ældreråd

Bent Johansen

Ældrerådet drøfter anbefalinger til vedtægter for det nye ældreråd, særligt i forhold til spørgsmål om lokal repræsentation og samarbejde med kommunale forvaltninger og politiske udvalg. De nuværende vedtægter evalueres på de nævnte punkter som led i dette programpunkt.

Kl. 11.30 Frokost**Kl. 12.30 Ældrerådsvalg 2016**

Thomas Jakobsen, Direktør i Kultur- og Fritidsforvaltningen eller Anette Lund Hansen, kontorchef med ansvar for valg i Københavns Kommune

'Hvordan planlægger Kultur- og Fritidsforvaltningen informationskampagne om ældrerådsvalget? Hvordan planlægger forvaltningen afvikling af selve valget?'

Kl. 14.30 Afrunding på arbejdskonferencen

Mødeleder hele dagen: Bent Johansen

Kl. 15.10 Afgang til Helsingør Station

BILAG 4 EKSTERNE KONFERENCER

KL's Sundhedskonference

KL's Social og Sundhedspolitisk Forum

KL's Ældrekonference

Danske Ældreråd: Temadag om Kvalitetsstandarder

Danske Ældreråd: Temadag: Ældre- og seniorråds synlighed og medier

Danske Ældreråds ældrepolitiske konference i Nyborg

Danske Ældreråds ældrepolitiske konference i Vingsted

Gerontologisk Selskab: National konference om aldring og samfund

Nationalt Videnscenter for Demens: Forskningskonference 2015: Pleje og omsorg til mennesker med demens - hvad siger forskningen?

Nordens Velfærdscenter: Nordiske Ældredage i Torshavn

Nordens Velfærdscenter: Kvalitet i ældreomsorgen

Nordisk konference: Social ulighed i sundhed i Norden - fra viden til handling

Nordisk Råd: Social ulighed i sundhed i Norden - fra viden til handling

BILAG 5
7-BY MØDE I KØBENHAVN DEN 17. MARTS 2015

MØDESTED: HOVEDKASSEN, KØBENHAVNS RÅDHUS, 1599 KØBENHAVN

- 10:00**   **Velkommen og kaffe**
- 10:05**   **'Lev Stærkt - Hele Livet' - Ny ældrepolitik i København**
v/Ninna Thomsen, Sundheds- og Omsorgsborgmester
- 10:30**   **København: En sammenhængende by med plads til alle aldre**
v/ Frank Jensen, Overborgmester i København
- 11:00**   **Hvordan følger vi Ældremilliarden, hvis den bliver til et bloktilskud?**
v/ Janne Roesen, konsulent KL, Økonomisk sekretariat, og Karen Marie Myrndorff, chefkonsulent KL, Social og Sundhed, og Kasper Manniche, chefkonsulent i FOA
- 12:30**   **Rundvisning på Københavns Rådhus**
- 13:15**   **Frokost**
- 14:15**   **Transport til Plejecenter Sølund**
- 14:45**   **Profilplejehjem i København**
v/ Lone Petersen, leder af Afdeling for Plejeboliger, og Per Christensen, leder af Boligsekretariatet i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- 15:30**   **Det musikalske plejehjem Sølund**
v/ Jan Nybo Jensen, centerchef for Plejecenter Sølund
- 16:15**   **Transport til Axelborg**
- 17:15**   **År ét med ældreklippekortet i København**
v/ Vivian Buse, lokalområdechef for Nørrebro og Bispebjerg og Margrethe Kusk Pedersen, lokalområdechef for Vanløse, Brønshøj og Husum
- 18:15**   **Kampagne om demensudredning: Hvorfor og hvordan?**
v/ Ulla Skærved, formand for Københavns Ældreråd
- 18:30**   **Middag**
- 20:00**   **Tak for i dag**

KØBENHAVNS KOMMUNE

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen